

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Збірник наукових праць

ВИПУСК 11

**Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету**

Рівне - 2003

4

УДК 811.161.2

У збірнику вміщені статті з проблем українського мовознавства науковців, аспірантів кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету та науковців інших ВНЗ. Основні теми поданих публікацій стосуються актуальних питань граматики і лексикології, словотвору та лінгвістики тексту.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

Редакційна колегія:

Головний редактор **Шульжук Каленик Федорович**,
доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри української мови
Рівненського державного гуманітарного університету,
дійсний член Академії наук вищої школи України

Заступник головного
редактора **Шевчук Степан Іванович**, кандидат філологічних наук, професор,
директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного

університету

Члени редакційної колегії:

1. **Бойко В.Г.**, доктор філологічних наук, професор кафедри фольклористики Національного університету ім. Т.Г.Шевченка (м. Київ).
2. **Вихованець І.Р.**, доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу історії і граматики української мови Інституту української мови НАН України (м. Київ).
3. **Вокальчук Г.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
4. **Галич О.А.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри української літератури Луганського державного педагогічного університету.
5. **Голомб Л.Г.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Ужгородського державного університету.
6. **Гуйванюк Н.В.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.
7. **Давидюк В.Ф.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри фольклористики Волинського державного університету ім. Лесі Українки (м. Луцьк).
8. **Денисюк І.О.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Волинського державного університету ім. Лесі Українки (м. Луцьк).
9. **Дунаєвська Л.Ф.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри фольклористики Національного університету ім. Т.Г.Шевченка (м. Київ).
10. **Загнітко А.П.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри української мови Донецького національного університету.
11. **Зелінська Л.В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету.
12. **Іваницька Н.Л.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського.
13. **Кузьмич О.О.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
14. **Поліщук Я.О.**, доктор філологічних наук, доцент, зав. кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету.
15. **Радишевський Р.П.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Національного університету ім. Т.Г.Шевченка (м. Київ).
16. **Турган О.Д.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Запорізького державного університету.
17. **Удалов В.Л.**, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури Волинського державного університету (м.Луцьк).
18. **Чирков О.С.**, доктор філологічних наук, професор, зав. кафедри теорії літератури Житомирського державного педагогічного інституту ім. І.Я.Франка.

Упорядники: *Якимчук О.І., Кузьмич О.О.*

Друкується за рішенням вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол №2 від 26 вересня 2003 р.).

*За точність і грамотність публікацій відповідають автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.*

Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
(вул. Остафова, 31, кафедра української мови)

ISBN 966-72-81-04-9

УДК 801.71

Тетяна Сербіна

ПРИЙОМИ ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ТЕКСТІВ У ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКАХ

Останніми десятиліттями в роботах відомих мовознавців спостерігається посилений інтерес до комунікативно-функціонального аспекту фразеологічних одиниць сучасної російської мови [5,8].

Серед актуальних проблем, що порушуються, можна назвати дослідження культурологічних компонентів у складі фразеологізмів [7], фразеологічних новацій у складі мови [5,6], можливостей перекладу фразеологічних одиниць [8], цитування різного роду усталених виразів та їх трансформацій у текстах [2,3] тощо.

Цікавою та активно досліджуваною в наш час темою є функціонування в газетному дискурсі прецедентних текстів (термін Ю.Н.Караулова) [4], у поняття яких включають ідіоми, фраземи, паремії (традиційно – прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми) тощо.

У російській науковій літературі паралельно використовуються й інші терміни: кліше, цитатія, текстові ремінісценції. По суті, усі ці назви стосуються одних і тих самих мовних фактів. Наприклад, А.Є.Супрун стверджує, що "... є достатньо підстав вважати деякі прислів'я та фразеологічні вирази такими, що теж виникли з текстових ремінісценцій, але згодом відповідні тексти були забуті, залишились лише ремінісценції (...), які й увійшли у фразеологічний склад мови" [9; 17].

Метою цієї статті є характеристика прийомів використання прецедентних текстів у заголовках російськомовних газет "Московский комсомолец", "Комсомольская правда", "Аргументы и факты" (далі – МК, КП, АІФ).

Демократизація суспільно-політичного життя та лібералізація естетичних принципів суспільства викликали потужні зміни на всіх рівнях мови та призвели до оновлення стилістичних засобів, що традиційно використовувались у газетному дискурсі. Унаслідок обмеження редакторського втручання [10; 33] журналісти почали активний пошук свіжих виражально-зображальних засобів мовлення. Посилення особистісного фактору в газеті, бажання вплинути на читача так, щоб викликати з його боку певну вербальну або невербальну дію знайшло своє відображення в газетних заголовках.

Заголовок є важливим елементом газетного тексту, тому що в ньому стисло, лаконічно, виразно формулюється основна думка матеріалу. Для створення несподіваних, яскравих заголовків, для пожвавлення мовлення журналісти використовують прецедентні тексти – афористичні вирази, сентенції, фразеологізми, літературні цитати, "народні" вислови, слогани тощо, як трансформовані, так і буквально відтворені.

Аналіз свідчить, що найчастіше заголовки містять алюзії відомих літературних, фольклорних, політичних цитат, лозунгів, вирази з популярних пісень тощо. Завдяки цьому створюються дотепні парадокси, каламбури, оновлюється семантика відомих висловів або фразеологізмів. Саме в газеті виявляються безмежні стилістичні можливості творчої обробки усталених зворотів.

За тематикою прецедентні тексти представлені:

1) літературними цитатами-ремінісценціями, назвами класичних та популярних творів: *Красота не спасла мир* (МК); *А судьи кто?* (КП); *По ком звонит ультразвук?* (МК); *Пролетая над гнездом Ким Ир Сена* (МК);

- 2) зміненими висловлюваннями політиків, учених, діячів культури, лозунгами тощо: *Кто есть ху в Ичкерии?* (МК); *Учится, учится и ещё раз...* (АІФ); *Партии – наши рулевой?* (КП);
- 3) біблійними цитатами: *Вначале было слово* (АІФ); *Время предавать и время осуждать* (КП);
- 4) цитатами із популярних пісень: *Ты помнишь, как все начиналось* (АІФ); *Мне сверху видно всё...* (МК); *Бери кредит, иди домой* (МК);
- 5) зміненими назвами художніх, теле-, відеофільмів, фразами з них, назвами телепрограм, рекламними текстами тощо: *Ирак-2003: черное солнце пустыни* (МК); *Приключения итальянцев в Ростове* (КП); *В чем сила, брат?* (МК); *До и после полуночи* (КП); *Два театра в одном* (МК);
- 6) крилатими фразами: *“ЗД мне – friend, но истина дороже!* (МК); *Одноразовый папа. Родил, плюнул, забыл* (МК);
- 7) фольклорними цитатами: *Слетать туда, не знаю куда* (КП); *Избушка на ножках Буша* (КП);
- 8) фразеологізмами, прислів'ями, приказками: *Селезень раздора?* (МК); *Победа станет пирровой* (МК); *Где тонко, там и бьётся* (КП); *Долг битьём красен* (МК);
- 9) ”народно-розмовними” виразами: *Мочить в сатире* (МК); *Стрелки не только переводят, но и устанавливают* (МК).

Спостереження свідчать, що лібералізація норм літературної мови, вербальна розкутість призвели до неконтрольованого переміщення стилістично знижених шарів лексики в комунікативну сферу, активізації розмовних елементів усіх рівнів. Заголовки містять здебільшого розмовні фразеологізми, просторічну, жаргонну лексику. Це сприяє увиразненню мовлення, надає свіжості, динамічності, емоційності заголовкам. Проте важливо пам'ятати, що назви фільмів, цитати з них, цитати з пісень, ходові фрази політиків або лозунги “на злобу дня” – це безпосередній відголосок сьогоденної популярності, яка не перевірена часом. Подібні вирази бувають актуальні лише невеликий проміжок часу і, наприклад, наступному поколінню можуть бути невідомі. Відповідно алюзійність утрачається, отже, утрачається і експресивність.

Користуючись класифікацією трансформацій Голуб І. (1;121-124), спробуємо показати прийоми використання прецедентних текстів (далі – ПТ) у газетних заголовках. Усталені вирази вживаються авторами як зміненими, так і незміненими.

За умови буквального відтворення ПТ зберігають узуальний переносний зміст, закріплений нормою. Вони використовуються в тій самій граматичній формі без лексичних змін. Особливістю такого використання є реставрація метафоричного змісту, який пристосовується до нового контексту: *Человек в футляре* (про закритість К.Райкіна) (МК); *Дети подземелья* (про безпритульних дітей) (АІФ). Буквальний зміст може обігруватись за рахунок зіткнення прямого та переносного значень: *А судьи кто?* (про скандали у футбольному судійстві) (КП); *Живые и мертвые* (про допити в підвалах) (МК). Серед буквально відтворених текстів багато зустрічається таких, що змінили модально-часовий план або функціональну спрямованість: *Я шагнул по Москве* (МК); *Стоит ли ездить в Тулу со своим самоваром?* (МК); *Риск – благородное дело?* (МК); *Мы – не рабы?* (АІФ).

Аналіз досліджуваного матеріалу свідчить, що найвиразнішими є заголовки, побудовані на використанні трансформованих ПТ. Найбільш розповсюджений спосіб – це різного роду лексичні заміни компонентів у середині ПТ: *Старый спикер борозды не портит* (МК); *Стихи до Киева доведут* (МК); *Готовь мазут летом* (МК); *Что вуз грядущий нам готовит?* (КП); *Ученье – свет, а не заплатишь – тьма* (АІФ). Замінюватись можуть будь-які частини мови, частіше – словами з протилежним значенням: *Непедагогическая поэма* (МК); *Пессимистическая трагедия* (МК); *Когда в товарищах согласье есть* (КП); *Язык из Киева уведет* (МК). У деяких текстах введення заперечних часток змінює модальність речення-заголовку: *Минздрав не предупреждает* (КП);

Поэтом можешь ты не быть и гражданином не обязан (МК). При цьому незмінною залишається ритмічна організація та модель прецедентного тексту, а знайомий вираз лише актуалізується.

Не менш розповсюджений трансформаційний прийом – це поширення усталеного виразу препозиційною або постпозиційною частиною. Вона може бути представлена словосполученням або реченням. Найвиразнішими є заголовки, у яких поширення ПТ доповнюється парцеляцією: *В ногах правды нет. Зато есть искривления* (про біль у суглобах) (МК); *Родина-мать зовёт. На помощь*. Підзаголовок: *Только 30% детей рождаются нормальными* (МК). Поширення ПТ відбувається за рахунок введення означень, доповнень, обставин або службових слів і зумовлене бажанням автора органічно ввести його в контекст: *Разруха действительно в головах* (КП); *Культ без личности* (про Василя Сталіна) (МК); *На дне Петровки, 38* (КП). У деяких заголовках спостерігаємо одночасне поширення та скорочення прецедентного тексту: *Лучше один раз увидеть с нами на канале 1+1* (МК).

Спостерігається також прийом, протилежний наведеному – використання скорочених ПТ: *Учиться, учиться и ещё раз...* (АІФ); *Бес в ребро...* (МК); *Там, в степи глухой...* (МК); *Ближе к телу* (МК). Як правило, подібні заголовки закінчуються трикрапкою: з одного боку, замовчування, з іншого – натяк на знайомий текст. Експресія ґрунтується на загальновідомості виразу, тому повний текст, навіть за умови сильного еліпсису, легко відновлюється й упізнається читачем.

Серед прецедентних текстів ми виявили такі, що в різних заголовках по-різному трансформуються і мають безліч варіантів. Наприклад, відома цитата з трагедії “Гамлет” В.Шекспіра вживається в численних заголовках буквально відтвореною або зміненою: скороченою, з заміною букв, цілих слів або транслітерованою: *Саадам: бить или не бить?* (АІФ); *Жить или не жить?* (про виживання пенсіонерів) (КП); *Пить или не пить?* (про напої до святкового столу) (МК); *Би или не би – вот в чем вопрос. Бисексуалы – кто они?* (МК); *Зачать или зачать в космосе – вот в чем вопрос* (МК). Ще приклади інших ПТ: *Особенности национальной (рекламы, съёмок, святков, флирта)*; *Блеск и нищета (гипнотизера, губернаторов, украинских предпринимателей) тощо*.

Ефективним засобом створення іронії в заголовках є фонетичне обігрування слів. Фонетичний збіг або близькість і орфографія створюють каламбур, який об’єднує два значення на основі паронимазії: *Фильтруй загар* (КП); *По групп жизни* (КП); *Война и МИД* (МК); *Бренд сивой кобылы* (МК).

Найбільш повною та поширеною трансформацією прецедентного тексту є створення авторського варіанта за моделлю: *Не обобщай, да не обобщен будешь*; пор.: [Не суди, да не судим будешь] (МК); *Юта, да не та*; пор.: [Федот, да не тот] (МК); *Была бы статья, а люди найдутся*; пор.: [Была бы шея, хомут найдется] (МК); *Глупый турок громко плачет*; пор.: [Глупый пингвин робко прячет...] (КП). Подібні заголовки відрізняються від інших високим ступенем експресивності, тому що при таких замінах ефект незвичності особливо яскравий. Синтаксична структура, ритмічна організація при цьому зберігаються, проте лексичне наповнення повністю замінюється. Конотація заголовків створюється за допомогою додаткового смислу. Алюзія, що міститься в тексті, дозволяє авторові створити оригінальний заголовок, але його декодування можливе тільки за умови наявності в читача фонових знань: він повинен легко впізнавати тексти, до яких його відсилають. Відсутність фонові інформації веде до несприйняття авторської мовної гри, до нерозуміння підтексту, отже, і гумору.

Найменше зафіксовано заголовків, у яких відбувається контамінація двох усталених виразів. При контамінації один із текстів мовби включається в інший, у результаті чого спостерігаємо або глибокі семантичні зміни, або на ґрунті семантичної близькості виразів виникає неологізм: *Свято место медом мазано?* (МК); пор.: Свято место пусто не бывает; как будто медом мазано; *Ученье – свет, но и на солнце бывают темные пятна* (МК); пор.: Ученье – свет, а неученье – тьма; и на солнце бывают темные пятна; *Укрощение строптивого – женского*

ума дело (АІФ); пор.: Укрощение строптивного; не женского ума дело; *Избушка на ножках Буша* (МК); пор.: Избушка на курьих ножках; ножки Буша.

У частині заголовків відтворюється пряме значення виразу або його компонентів. Цей стилістичний прийом називають по-різному: буквалізація усталеного виразу, подвійна актуалізація, сприйняття в необразному значенні [1;122]: *Красное и черное* (про контрабанду ікри) (КП); *Триллер попал в переплёт* (з 12 відібраних на фестивалі “Золотий Бабай” надруковані 7) (АІФ). З’являється двоплановість сприйняття, що в деякій мірі знижує стилістичний ефект. У деяких заголовках парадоксальність досягається використанням лексичної омонімії: *Долина страстей* (про співачку Л.Доліну) (МК); пор.: долина смерти; *Есть ли у нас план? У нас будет куча отличного плана!* (про посіви коноплі) (МК). У свідомості читача актуалізується одночасно і пряме і переносне значення виділених слів.

Отже, трансформовані прецедентні тексти виступають як засіб вираження дотепності і несподіваності думки: автор створює додатковий конотативний смисл, викликаючи в читача відповідні асоціації. Як бачимо, контекст заголовка будується з компонентів маскультури. Це зумовлено орієнтацією преси на масового читача, знайомого з популярними фільмами, телесеріалами, персонажами, “народними” виразами тощо. У результаті вдало знайдених комбінацій мовних засобів і виникають ті тонкі нюанси, що увиразнюють мовлення та відрізняють газетні заголовки від собі подібних.

Питання використання прецедентних текстів у заголовках і ширше в публіцистиці тісно пов’язане з проблемою сприйняття тексту. Тому наступним кроком має бути дослідження питання про наявність фонових знань у отримувача інформації, суттєвим також стає питання про адресат та феномен культурологічної пам’яті в усталених виразах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голуб И. Стилистика русского языка. – М.: 2001.
2. Земская Е.А. Клише новояза и цитация в языке постсоветского общества // 1996. – № 3.
3. Земская Е.А. Цитация и виды её трансформации в заголовках современных газет // Поэтика. Стилистика. Язык и культура. – М.: 1996.
4. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность. – М.: 1987.
5. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи. – СПб.: 1999.
6. Лысакова И.П. Язык современной русской прессы. Новации и норма. // Русистика и современность. Языкознание 2. – Rzezow, 2001.
7. Мелерович А.М., Мокиенко В.М. Формирование и функционирование фразеологизмов с культурно-маркированной семантикой в системе русской речи // Фразеология в контексте культуры. – М.: 1999.
8. Слово. Фраза. Текст. Сб. ст. К 60-летию проф. М.А. Алексеенко. – М.: 2002.
9. Супрун А.Е. Текстовые реминисценции как языковое явление // 1995. – №6.
10. Тараненко О.О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови // Мовознавство. – 2002. – № 4-5.

Резюме

В статье рассматривается вопрос функционирования в газетных заголовках прецедентных текстов как буквально воспроизводимых, так и трансформированных. Трансформация прецедентных текстов может происходить за счет всевозможных лексических замен, расширения состава устойчивого оборота, усечения, использования отрицания, создания своего варианта по существующей модели. Трансформированные прецедентные тексты освежают заголовки, повышают их экспрессивность, выполняют функцию усиления аргументации, создания иронии, языковой игры; соответствуют целевой установке воздействия на читателя.

ЗМІСТ

Розділ I. Граматична будова мови. Проблеми синтаксису	
<i>Шульжук К.Ф.</i> До питання про еквіваленти речення	3
<i>Федчук Л.І.</i> До питання про типологію предикативних одиниць.....	7
<i>Степаненко М.І.</i> Семантична структура, формально-граматична будова і функціональні можливості речень із локативно-транзитивним типом детермінації.....	14
<i>Шкарбан Т.М.</i> Про довжину предикативних одиниць у структурі складних конструкцій з однорідною супідрядністю	20
<i>Кузьмич О.О.</i> Синтаксична норма як лінгвістична проблема.....	24
<i>Давнюк С.В.</i> Вивчення багатоконпонентних сурядно-підрядних речень: формально-граматичний аспект	27
<i>Жагальяк І.М.</i> Комунікативні моделі зі звуконаслідувальними словами та їх семантичні експоненти	31
<i>Шульжук Н.В.</i> Репліка як компонент діалогічної єдності	36
<i>Щербачук Н.П.</i> Адвербальні синтаксеми в семантично ускладненому простому реченні діалогічного мовлення	39
<i>Сербіна Т.Г.</i> Прийоми використання прецедентних текстів у газетних заголовках	44
Розділ II. Морфологічний рівень мовної системи	
<i>Мединська Н.М.</i> Лексико-семантична група дистрибутивних дієслів активної дії	49
<i>Куликова В.Г.</i> Мовні засоби відтворення спонування в українській мові	54
<i>Войцешук Л.А., Мандрик Н.В.</i> Субстантивація прикметників у слов'янських мовах і власні імена.....	58
Розділ III. Актуальні проблеми лексикології та лексикографії	
<i>Вокальчук Г.М.</i> Складні випадки лексикографічного опису індивідуально-авторських новотворів	63
<i>Гаврилюк Н.В.</i> Емпірійні індивідуально-авторські прикметники у творчості неокласиків.....	69
<i>Дуденко О.В.</i> Паремії: знаки чи символи?	73
<i>Кірілкова Н.В.</i> Українська символіка в поемах Ліни Костенко.....	78
<i>Будз І. Ф.</i> Роль “кольорових” компонентів фразем як етнографічних та національно-культурних маркерів	80
<i>Крижанська О.М.</i> Джерела збагачення української колірної лексики	84
<i>Степанова О.І.</i> Лінгвопоетика як об'єкт мовознавчого дослідження	93
<i>Копера О.С.</i> Проблема мовностилістичної норми використання метафори поетками 90-х років ХХ століття.....	98
<i>Школяренко В.І.</i> Динамічні аспекти фразотворчої активності компонентів фразеологізму.....	106
Розділ IV. Системні питання лінгвогеографії	
<i>Євтушок О.М.</i> Питання системного дослідження лексики західнополіського діалекту. Явище полісемії.....	110
<i>Мазяр В.М.</i> Структура і семантика лексики ткацтва у західнополіських говірках	

української мови.....	115
<i>Демешко І.М.</i> Топонімізація основ типів поселень північно-східного Полісся....	120
Розділ V. Мовознавство і школа	
<i>Хом'як І.М.</i> Питання орфографії в програмах із рідної мови	128
<i>Ковальчук Н.П.</i> Лінгвістичні принципи української пунктуації.....	133
<i>Шевчук Т.Б.</i> Робота зі словами родо-видової семантики на початковому етапі навчання української мови	138
<i>Петрук О.М.</i> Реалізація принципу функціональності в навчанні рідної мови як лінгводидактична проблема	144
<i>Антончук О.М.</i> Ефективність методу вправ на уроках вивчення орфографії.....	147
Рецензії	
<i>Хмель В. А.</i> До вивчення фольклору регіонів України. Рецензія на працю доктора філологічних наук, професора Романа Кирчіва “Із фольклорних регіонів України: нариси й статті”	150
Відомості про авторів	156

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Мовознавчі студії

Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 11

Упорядкування та наукове редагування
*Олександри Якимчук,
Оксани Кузьмич*

Макет та комп'ютерна верстка *Вікторії Кравчук*

Обкладинка *Олексія Литвина*

Рекомендовано до друку вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол №2 від 26 вересня 2003 р.)

Макет, верстку, дизайн здійснено в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету

Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С.Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра української мови, тел. 26-17-79
вул. Остафова, 31

Підписано до друку 26.09.2003. Формат 60x84 1/8.
Папір офсетний. Гарнітура Times Roman Cyr.
Умов. друк. арк. 19, 0. Наклад 200 прим. Зам. № 29/1

Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету. Вип. 11. – Рівне: РДГУ, 2003. – 155 с.

У збірнику вміщені статті з проблем українського мовознавства науковців, аспірантів кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету та науковців інших ВНЗ. Основні теми поданих публікацій стосуються актуальних питань граматики і лексикології, словотвору та лінгвістики тексту.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів-філологів.

ISBN 966-72-81-04-9

ББК 81
УДК 811.161.2